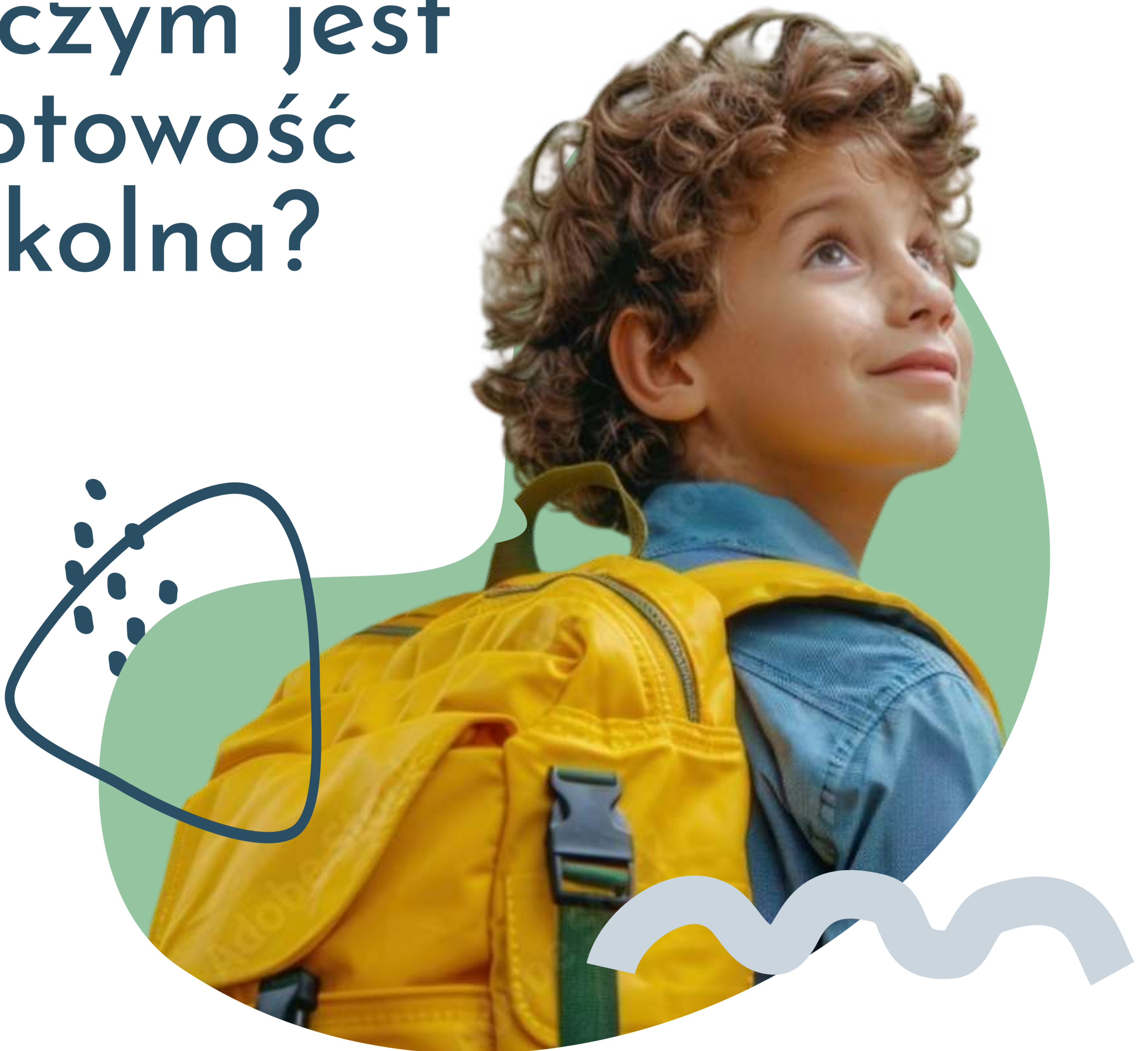

Dziecko u progu szkoły

- czym jest
gotowość
szkolna?

Autor:
Roman Radomski

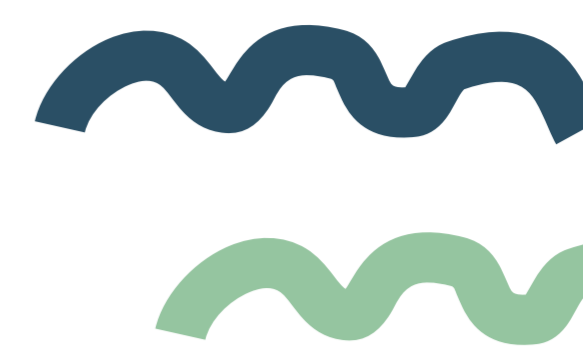
Polska
Fundacja
Szkolna

**Warto zadbać
o całościowy
rozwój dziecka,
by mogło w pełni
cieszyć się nowymi
wyzwaniami,
jako niesie ze
sobą edukacja.**

Czym jest gotowość szkolna?

Rozpoczęcie edukacji szkolnej to jedno z kluczowych wydarzeń w życiu każdego dziecka, które wywołuje wiele pytań i emocji zarówno wśród rodziców, jak i nauczycieli.

Dla wielu opiekunów jest to moment, w którym pojawia się naturalna troska o to, czy ich dziecko jest dostatecznie przygotowane, by sprostać nowym wyzwaniom edukacyjnym i społecznym. Zadają sobie pytania: „Czy moje dziecko poradzi sobie w szkole?“, „Co jeszcze mogę zrobić, aby lepiej wspierać jego rozwój?“.

Podobne rozterki towarzyszą nauczycielom, którzy zastanawiają się, jak stworzyć środowisko, w którym każde dziecko będzie mogło rozwijać swoje talenty i pokonywać ewentualne trudności.

Każde dziecko rozwija się w indywidualnym tempie, a gotowość do rozpoczęcia nauki szkolnej zależy

od wielu czynników. Często kluczowe stają się aspekty związane z rozwojem społeczno-emocjonalnym, mową czy motoryką, które mogą wpływać na zdolność dziecka do adaptacji w nowym środowisku.

Rodzice oraz pedagodzy mają tutaj niezwykle ważną rolę do odegrania - mogą aktywnie wspierać rozwój dziecka, dostosowując strategie nauczania do jego potrzeb, jednocześnie koncentrując się na wzmacnianiu mocnych stron. Dzięki temu można zapewnić harmonijny rozwój, który pozwoli dziecku bez stresu i z radością wkroczyć w świat szkolny cieszyć się nowymi wyzwaniami, jakie niesie ze sobą edukacja.

Główne aspekty gotowości szkolnej

Głównym celem wychowania przedszkolnego, w tym także w klasach „0”, jest przygotowanie dziecka do rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej. Gotowość szkolna, oceniana przez nauczycieli pod koniec zerówki, obejmuje cztery główne aspekty: fizyczny, emocjonalny, społeczny i poznawczy.

Aspekt fizyczny

Obejmuje zarówno wygląd zewnętrzny, ogólną sprawność fizyczną (dużą motorykę), jak i sprawność manualną (małą motorykę). Ważna jest również koordynacja wzrokowo-ruchowa i równowaga. Dziecko rozpoczynające naukę w szkole powinno chętnie brać udział w zajęciach ruchowych, umieć biegać, utrzymywać równowagę oraz wykonywać ćwiczenia takie jak rzucanie i chwytnie piłki. Powinno być także w stanie samodzielnie się ubierać, zapinać suwaki i guziki oraz wiązać buty.

CIEKAWOSTKA: Badania pokazują, że regularna aktywność fizyczna u dzieci w wieku przedszkolnym nie tylko poprawia sprawność motoryczną, ale również wspomaga rozwój funkcji poznawczych, takich jak pamięć i koncentracja. Aktywność fizyczna ma więc bezpośredni wpływ na zdolność dzieci do nauki i adaptacji w środowisku szkolnym.

W zakresie manipulacji dłoni warto zwrócić uwagę na prawidłowy trójpalcowy chwyt narzędzia do pisania, umiejętność swobodnego rysowania i kolorowania wyznaczonego fragmentu. Ze względu na zmieniający się sposób spędzania wolnego czasu, obszar małej motoryki jest najczęściej zaburzone obszarem u dzieci.

Dzisiejsze sześciolatki mają wyraźnie mniejsze umiejętności niż ich rówieśnicy sprzed 10 czy 15 lat. Zgodnie z podstawą programową wychowania przedszkolnego, dziecko powinno również znać podstawowe zasady higieny i zdrowego stylu życia, co również wpływa na jego fizyczną gotowość do szkoły.

PORADA: Aby wspierać rozwój motoryki małej, warto zachęcać dzieci do aktywności takich jak rysowanie, lepienie z plasteliny, nawlekanie koralików czy składanie klocków. Regularne ćwiczenia mogą znacznie poprawić sprawność manualną, co jest kluczowe przy nauce pisania.

Aspekt społeczny

Odnosi się do umiejętności radzenia sobie w grupie. Sześciolatki powinny umieć bawić się w zabawy tematyczne, wcielać się w różne role - zarówno lidera, jak i podporządkowywać się prowadzeniu przez rówieśników.

Dziecko „zerówkowe” jest zdolne do przestrzegania ogólnie przyjętych zasad, potrafi czekać na swoją kolej, dzielić się zabawkami, dbać o zabawki innych oraz nawiązywać kontakty z nowymi osobami - zarówno dziećmi, jak i dorosłymi. Ważne, aby u progu szkoły dziecko było świadome swoich emocji i potrzeb oraz umiało je wyrażać w sposób kulturalny i opanowany, unikając obrażania innych.

PORADA: Warto organizować dzieciom sytuacje, w których będą musiały współpracować w grupie, takie jak wspólne projekty czy zabawy zespołowe. To pozwoli im na lepsze zrozumienie roli, jaką odgrywają w grupie, oraz rozwinięcie umiejętności społecznych.

CIEKAWOSTKA: Badania pokazują, że dzieci, które od najmłodszych lat mają okazję do uczestniczenia w grupowych aktywnościach, lepiej radzą sobie z emocjami i są bardziej skłonne do nawiązywania przyjaźni w późniejszym życiu.

Aspekt emocjonalny

Zakłada, że dziecko kończące przedszkole powinno rozpoznawać i nazywać swoje emocje oraz emocje innych, a także radzić sobie z trudnymi emocjami w sposób akceptowalny społecznie.

Powinno umieć radzić sobie z wyzwaniami emocjonalnymi, takimi jak szybki upływ czasu, duża ilość rzeczy do zapamiętania i bodźców, na które trzeba zareagować. Ważne jest, aby dziecko było świadome swoich mocnych stron i umiało je wykorzystywać w różnych sytuacjach. Istotna jest gotowość do podejmowania wyzwań, wiara w to, że choć mogę ponieść porażkę, to mogę również osiągnąć sukces. Równie ważne jest umiejętność powstrzymywania się od agresji jako sposobu radzenia sobie z kłopotami.

CIEKAWOSTKA: Według badań przeprowadzonych przez Yale University, dzieci, które mają rozwinięte umiejętności emocjonalne, osiągają lepsze wyniki w nauce, ponieważ są bardziej skoncentrowane i lepiej radzą sobie ze stresem.

PORADA: Pomóż dziecku rozwijać umiejętności emocjonalne poprzez rozmowy na temat uczuć, wspólne rozwiązywanie problemów oraz modelowanie pozytywnych sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami. Używanie książek i historii jako narzędzi do nauki o emocjach może być również bardzo skuteczne.

Aspekt poznawczy

Dotyczy zdolności dziecka do myślenia, rozumienia i uczenia się.

Dziecko u progu szkoły powinno być ciekawe świata, chętne do eksploracji i odkrywania nowych rzeczy. Powinno umieć koncentrować się na zadaniach, rozwiązywać proste problemy, a także stosować logiczne myślenie w codziennych sytuacjach.

Podstawa programowa wymaga, aby dziecko kończące przedszkole miało rozwinięte podstawowe umiejętności matematyczne, takie jak liczenie, rozpoznawanie kształtów i wzorów, a także umiejętność klasyfikacji i porównywania przedmiotów. Ważne jest również, aby dziecko potrafiło korzystać z podstawowych narzędzi

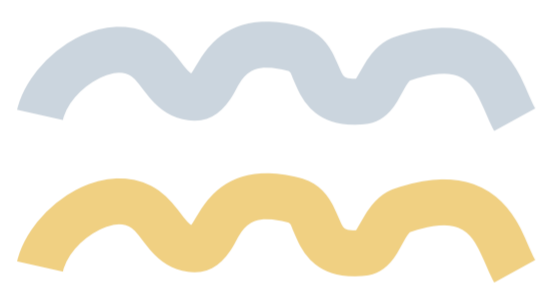
technologicznych i było otwarte na naukę nowych technologii.

CIEKAWOSTKA: Dzieci, które regularnie uczestniczą w aktywnościach rozwijających umiejętności poznawcze, takie jak gry logiczne czy czytanie, mają wyższe osiągnięcia szkolne i lepszą pamięć w dłuższej perspektywie.

PORADA: Zachęcaj dziecko do zadawania pytań i samodzielnego odkrywania odpowiedzi. Możesz wprowadzać proste eksperymenty, które rozwijają ciekawość i umiejętność logicznego myślenia, np. zabawy z wodą, klockami czy układankami.

Integracja różnych aspektów gotowości szkolnej

Każdy z powyższych aspektów odgrywa kluczową rolę w szkolnym sukcesie dziecka. Dziecko poznaje świat całościowo, dlatego już od wieku przedszkolnego warto konstruować jego aktywności w oparciu o bliski mu temat, zachowując różnorodność jego ujęcia.

Zajęcia plastyczne, językowe, matematyczne czy sportowe powinny się wymieniać i przenikać, aby najlepiej były przyswajane przez młodego człowieka. Ważne jest, aby aktywności były zmienne, co pomaga utrzymać zainteresowanie dziecka i rozwijać różne umiejętności.

Zajęcia powinny być dostosowane do typowego czasu koncentracji dzieci w tym wieku, który wynosi od 15 do 30 minut na jedną czynność. Oznacza to, że możemy spokojnie zaplanować godzinne zajęcia, przeplatając różnorodne aktywności, co daje dziecku wielozmysłowe doświadczenia i wspiera mimowolne uczenie się w zaplanowanych obszarach.

Dlatego stwarzaj dla dziecka różnorodne środowiska edukacyjne, które angażują wszystkie zmysły. Zmiana aktywności co 15-20 minut pomoże utrzymać zainteresowanie i zaangażowanie dziecka, co jest kluczowe dla skutecznego przyswajania wiedzy.

Stymulując dziecko do osiągnięcia gotowości szkolnej, nie możemy zapominać o rozwoju sfery społecznej - szukajmy możliwości współdziałania z rówieśnikami, grajmy i uczmy zasad fair play, pokazujmy wzory zachowań wobec dorosłych. Ważne jest również stworzenie dziecku przestrzeni do rozwoju sfery emocjonalnej.

Często okazuje się, że dzieci 6-letnie spełniają warunki fizyczne, poznawcze i społeczne, ale są jeszcze niegotowe emocjonalnie do rozpoczęcia nauki w szkole. W czasach, gdy świat pędzi coraz szybciej, ważne jest, aby do szkoły było gotowe całe dziecko - to pomoże mu stawiać czoła nowym wyzwaniom, uczyć się i czerpać radość z coraz bardziej zaawansowanych wyzwań edukacyjnych.

Dziecko u progu szkoły
– czym jest gotowość szkolna?
[e-book]

Seria: „Gotowi na szkołę!”

Autor: Roman Radomski

Korekta i redakcja: Agnieszka Józwicka

Projekt graficzny: Michał Prus

Wydawca:

POLSKA FUNDACJA SZKOLNA

ul. Taborowa 8

02-699 Warszawa

Adres do korespondencji:

ul. Obrzeżna 12A,

02-691 Warszawa

Zdjęcia pochodzą z serwisu Canva,
Adobe Stock oraz materiałów
własnych Wydawcy.

Polska
Fundacja
Szkolna